

Genesis 4:5b-16

1 de goedheid van God 2 de kwaadheid van Kain 3 de zaligheid van Abel

Gemeente,

Jaloezie is een slecht iets.

Het begint ermee dat je iets wilt hebben. Dat hoeft op zich niet verkeerd te zijn. Iets wat je ziet bij een ander kan reuze handig zijn om zelf ook te hebben. Maar het kan natuurlijk wel doorslaan in hebzucht. Dat je het per se wilt hebben, of dat je het alleen maar wilt hebben omdat een ander het ook heeft. Om een beetje mee te kunnen doen. Maar jaloezie is het ergste: dan wil je het eigenlijk hebben in plaats van die ander. Je gunt het die ander niet, je wil het alleen zelf hebben, per se. Dan kan jaloezie leiden tot verbittering, boosheid, diefstal.

Dat kan als het betrekking heeft op materiele zaken. Die i phone, die auto, die jurk. Maar er kan ook zoiets ontstaan in geestelijke dingen. Dan kan er een heilige jaloersheid zijn. Je ziet iemand die zo vrijmoedig is, zo verzekerd is, dat je denkt: o had ik dat ook maar, wist ik, kende ik dat ook meer. Heilige jaloersheid. Maar het kan ook een onheilige jaloersheid zijn. Dat je het niet zetten kunt, de ander niet gunt. Die wel aan het Heilig Avondmaal gaat, die wel vrijmoedigheid heeft, die wel zeker is van het heil. En je gunt het niet. Waarom hij wel en ik niet? Ik ben toch zeker niks slechter? Waarom heeft God het mij niet gegeven?

Dan zijn we bij Kain. Kain heeft gemerkt, hoe dan ook, dat de HEERE Abel en zijn offer aanziet, in gunst aanneemt. Maar hem en zijn offer niet. Waarom neemt God hem niet aan? Waarom wil God dat niet? Nou is Abel gelukkig en hij niet en dat zit hem dwars, gruwelijk dwars, jaloezie. In plaats van dat je je dan afvraagt: zou het aan de Heere liggen? Zou het niet aan mij liggen. De HEERE is gewillig ook voor mij. Maar het zit op mij vast. O HEERE, geef mij het ook, o HEERE werk het ook in mij. En leer mij dat U het wilt, maar dat ik het tegenhouden blokkeer, maar HEERE, U kunt dat veranderen en ook mij geven. Dat ik net zo gelukkig wordt als die ander die aan het Heilig Avondmaal mag gaan.

1 de goedheid van God

Maar Kain is jaloers. Waarom Abel wel en ik niet, dat neem ik niet. Dat moet niet mogen! I Johannes 3:12 Abels werken waren goed en zijn werken waren boos. En dan zien we hoe de HEERE omgaat met Kain.

Allereerst spreekt de Heere Kain aan. Kain, waarom is je aangezicht ontstoken in toorn, ontevredenheid? Is er niet indien u weldoet verhoging? Als je er op de goede manier mee omgaat, als je je verootmoedigt en smeekt om hetzelfde als Abel te ontvangen, dan komt het goed, dan ontvang je ook Mijn gunst. Maar als je er verkeerd mee omgaat, in jaloezie, kijk dan uit. Als je zo'n kiem laat opkomen, jaloezie, of drift, of erotiek, of gemakzucht, of hoogmoed, of hebzucht, kijk dan uit. De zonde ligt aan de deur. De zonde, de zondedaad, diefstal, of overspel, of moord en doodslag, het ligt als een leeuw op de loer. Verdekt opgesteld. Loerend of er een opening is. en die komt er, want die kiem van je gevoel is een kier waarop je deur openzet. En dan ligt de zondedaad op de loer om binnen te komen en je tot daden te verleiden en te brengen. Want zijn begeerte is tot u. De zonde heeft begeerte naar je, wil je inpalmen. Je gedachten gaande houden, verder laten gaan en verder en verder. Je drift, je jaloezie, je erotische gedachten. Maar: Gij zult over hem heersen. Denk erom: je zult over hem heersen, je zult hem met geweld verdrijven, anders gaat het mis. Heers over die zonde, onderdruk hem, met gebed en smeking. Door te vluchten tot de Heere Jezus Die machtiger is dan alle zonde. Kain, mens, laat het niet komen tot doodslag, tot overspel, tot diefstal, tot liegen, ook niet in je gedachten. Laat het zover niet komen. Houd het tegen. Roep Mijn genade in, vlucht tot Christus. Hij overwint. Zijn bloed en Zijn Geest blussen het vuur, doven de brand. Waak en bidt. Doe het niet, ga niet verder, ga niet door. Als je van binnen voelt opwellen, en de deur op een kier staat, strijdt.

We weten hoe het bij Kain is gegaan. De zonde is gaan heersen en hij sloeg Abel dood. De zondedaad werd volbracht. Letterlijk, in de meest volgroeide vorm. En dan.....daar horen we de stem van de HEERE. Voor de tweede keer. toch nog: Kain waar is je broeder? Wat heb je gedaan? Waarom vraagt de HEERE dat? Welke bedoeling? Nou natuurlijk niet omdat de HEERE niet zou weten waar Abel was en wat er gebeurd was. Dan kan er maar één bedoeling achter zitten bij de HEERE: Hij wil Kain tot erkenning brengen. Kain, erken het nou, spreek het nu uit. Verzwijg het niet, maar belijdt het. Zo is de HEERE. En Hij zoekt ons tot die belijdenis te brengen want bij Hem gaat het precies anders als bij de rechter. De rechter op aarde die moet bewijs hebben. Als een misdadiger zijn kiezen op elkaar houdt kan hij vrijgesproken worden, gebrek aan bewijs. Als hij erkent, dan krijgt hij straf. Maar de hemelse Rechter is God in Jezus Christus. Bij Wie vergeving is. Wie niet erkent, die blijft in de schuld en onder de straf, maar wie erkent, die krijgt vergeving, wie belijdt, die krijgt vrijspraak. O erken toch. Ja, dan verlies je je gezicht. Dan val je van je voetstuk. Ja, dan kun je er niet mee door blijven gaan, dan kun je niet doen alsof er niks gebeurd is, maar dan krijg

je vrede en vergeving. O, erken toch, mens. Waar was je toen....? Wat deed je? Zeg het toch, stort het toch uit voor Mijn genadetroon. Dan is er vergeving.

Maar we weten het: Kain zet een grote mond op. Ben ik mijn broeders hoeder? Niks erkennen, tegenin gaan. En dan spreekt de Heere weer, vers 11 en 12. Straf. Weg van de vruchtbare landbouwgrond. Vervloekt van de aarde. Geen vruchtbaar gebied meer. Straf, maar: getemperde straf. We weten uit Genesis 1: ten dage dat gij zondigt zult gij de dood sterven. En later blijkt dat de HEERE op moord de doodstraf instelt. Wie des mensen bloed vergiet, diens bloed al vergoten worden. Zonde ontnemt je het recht om te leven. En moord wel acuut. Maar de HEERE spaart Kain. Hij mag blijven leven. En als Kain bang is dat later iedereen die hem ziet zal doden, dan geeft God een teken waaruit blijkt dat niemand de hand aan hem mag slaan. God wil Kain laten leven. Lankmoedigheid. God geeft Kain nog tijd. Tijd tot inkeer, tijd tot bekering en wederkeer. Geen lust in zijn dood maar in zijn bekering ten leven.

God is zo goed: Hij waarschuwt als de zonde opschiet in je, doe niet, strijdt. Hij roept je als je toch gezondigd hebt: erken, belijdt, en het is goed. Hij geeft je tijd als je weigert, Hij spaart je, duldt je, wacht nog..... Hoe lang al.....? O Heere dat ik toch nog terug mocht keren, dat ik toch nog geduld werd, dat U toch weer riep. Wat bent U goed! En dat ik zo afdwaalde, en U een tijd kwijt was, dat kwam door mij. Vergeef, vergeef toch.

En als ik niet bij de HEERE terechtkom, als ik onverzoend sterf, geloof dan: dat ligt niet aan de HEERE, zou je dan hem de schuld kunnen geven? Ligt het dan niet puur en alleen aan jezelf?

2 de kwaadheid van Kain

Kain. De zonde lag aan de deur. Hij was gewaarschuwd. Maar..... het ging verder en verder: jaloezie in zijn hart, en hij ging praten met Abel, hij zocht hem op en mee te praten. In plaats van op dit moment uit de buurt te blijven, Want dat hij Abel zag, dat was olie op het vuur van zijn jaloezie en bitterheid. En hij sloeg hem dood.

Dat kan zomaar. Tenminste na Genesis 3, na de zondeval. Het begint klein, in je hart, met wat gedachten, gevoelens en het eindigt met een vreselijke daad. Kain gaat verder op de weg der zonde. Hij slaat Gods waarschuwing in de wind. God, Die zei: vecht ertegen. Heers erover. Maar nee. Hij slaat Abel dood.

Wij staan er eeuwen later bij en kijken ernaar. Maar hoe? Als de farizeeer? Ik dank dat ik niet ben als zo'n moordenaar, zo'n Kain. Maar

dan hoor ik de Heere Jezus zeggen in de Bergrede en de catechismus in zondag 40: dat God ook jaloezie, nijd en haat voor een doodslag houdt! En dat zit in mijn hart. Mijn zondige aard krioelt van alle zondekiemen, ook van deze. En dat is niet onschuldig als het lijkt. Het bekende voorbeeld van de boom. Vrucht, tak, stam, wortels. De vrucht van doodslaan, de tak van woorden, de stam van gedachten, de wortels van opwellingen. Maar hetzelfde sap vloeit erdoor. Van jaloezie en drift. En dat houdt God allemaal voor een doodslag. Ik zou mogen bidden: HEERE, ik dank u dat ik niet doe als die tollenaar, als die Kain. Terwijl ik wel zo ben, en toch deed ik het niet vandaag: dankzij U.

En wie heeft nooit ondervonden dat in het klein we dezelfde gang gaan als Kain? Het blijft dan binnensmonds en binnen gedachten. Maar het ging in je gedachten van een drift, een jaloezie, een opwelling, naar een opzoeken en aan blijven denken, en toen in gedachten tot een daad van slaan of schelden, of overspel of woede of uitvallen. Tegen Gods waarschuwing in, toch verdergegaan. Dan ben ik net zo schuldig als Kain.

Maar, zo hoorden we, de Heere roept. Wil tot inkeer brengen. Waar is je broer, wat heb je gedaan. Toe zeg het toch, erken het toch. Maar Kain erkent niet. Ben ik mijns broeders hoeder? Beetje grof in de mond, niet over praten. Niet erkennen.

Dat houdt een mens buiten de genade en buiten de vrede met God. Zonden zijn te vergeven, maar zonden niet belijden. Dat houdt je buiten de genade. Ook ons: je wilt te gezicht niet verliezen, niet erkennen. En: je wilt niet ermee breken, je wilt ermee door blijven gaan. Maar de prijs is zo hoog: Van God af, geen vrede in je hart, geen vrede met God. Kain, mens, waarom toch niet erkennen? Dat is jezelf het oordeel opleggen, jezelf buiten laten blijven. Liggen er onbeleden zonden in je leven? Van kort geleden, van lang geleden? Dan moet je gewaar worden dat de Heere is geweken, dat je er wel overheen kan leven, maar God niet, en God houdt Zijn gunst en vrede in. Ligt er een heel onbeleden leven achter je, nooit oprecht je leven schuldig gekend voor God? Misschien heel bewust je ene zonde niet willen erkennen. Je verhardt je, het wordt steeds donkerder. O mens, keer terug, o mens, erken toch. Maar Kain erkent niet. En u, en jij?

Dan geeft God straf. Maar lankmoedig. Niet de dood niet het einde, maar verdrijving van de vruchtbare grond. Maar wat zegt Kain: mijn zonde is te groot om vergeven te worden. Dat lijkt niet wat Kain bedoeld. Als we verder lezen klaagt hij erover dat hij rond moet zwerven, dat hij geen bescherming krijgt van God en elk moment kan worden doodgeslagen later. Hij vindt de straf te zwaar. Mijn straf is te zwaar om te kunnen dragen. Hij klaagt God aan in plaats van zichzelf.

Dat is erg: als je in alle dingen God gaat aanklagen, en je houdt jezelf buiten schot. Je vindt dat God het je te zwaar maakt, je weigert te erkennen: Heere, ik ben schuldig, alles is nog genade, niets heb ik verdiend. In plaats van dankbaar dat je nog tijd krijgt om je te bekeren maak je je druk over andere dingen. Je laat de tijd voorbijgaan die God je geeft. Met vragen aan God, maar laat God nou eens een vraag aan jou stellen. Maar dat weer je af.

En dan krijgt Kain dat teken ter bescherming, Kain, je krijgt nog tijd, Ik spaar je nog, en dan vreselijk in vers 16: toen ging Kain uit van het Aangezicht des HEEREN weg. Weg van de HEERE. Hij valt Hem niet te voet. Hij klampt Hem niet aan, nee, Kain gaat weg van Gods Aangezicht. Hij smeekt niet: ik laat U niet gaan tenzij Gij mij zegent. Nee, Hij verbreekt het contact. Dan maar zonder God, dan maar geen omgang met God meer. Dan maar geen vrede, geen gunst van God. Weg van Gods Aangezicht. Je stopt met bidden zonder dat je vrede met God hebt. Weg van God, donker en donkerder. Op weg naar de eeuwige nacht als God het niet verhoed. We vrezen voor Kain het ergste. En voor u, jouw, voor ieder die de Heere laat gaan. Dan maar zonder vrede met God verder. Het eeuwig verderf tegemoet.

En nog is God lankmoedig, nog is er tijd.

3 de zaligheid van Abel

Abel. Veel zegt de Bijbel niet van hem. Kain sloeg hem dood, punt. Hij is de eerste mens in de hemel. Kain zal nog heel wat bereiken horen we later: hij gaat steden bouwen. Abel heeft weinig bereikt op aarde: hij mag als eerste mens, ziel, de hemel binnengaan. Het is maar net hoe je naar een mensenleven kijkt in je beoordeling. Of je aanziet wat voor ogen is of aanziet de dingen die onzichtbaar zijn. Of je afgaat op wat je ziet, of op wat je hoort. Abel is spoedig thuisgehaald door de Heere. Hij hoeft de strijd, en alle lijden door de zondeval niet lang mee te maken. Hij mag de rust in gaan. En eens zal hij de aarde beerven maar dan weer helemaal nieuw als in den beginnen. Die na kortstondig ongeneugt mij eindeloos verheugt. Abel. En na hem nog zovele anderen. God zag hem aan. God zag in gunst op Hem neer. Dat had hij. Dat hem aanzag in gunst, omdat hij zag op de gewilligheid van God in Christus. Dat is het. Kent u dat? Dat God u aanziet in gunst, omdat u Hem aanziet in Christus? U Hem overgeeft en toevertrouwd.

Adam en Eva, ze zullen verdriet gehad hebben. Abel is niet meer. En toch, en toch, is het ten diepste niet zo, dat ze om Kain nog meer verdriet hebben? Als je kind de wereld intrekt en God verlaat. Als je kind sterft en je vreest dat het God niet kende..... Och zei David dat ik ik voor

u gestorven was. Daarin is geen troost. Maar in Abel is wel troost. Verdriet waar troost in is

Abel is goedbeschouwd de eerste martelaar. De eerste die gedood wordt vanwege het geloof. Door verdrukking om het leven gekomen. De eerste van een lange rij van gelovigen die het kwalijk gaan terwijl goddelozen het prima gaan. De eerste van wie je af kan vragen: waarom grijpt God niet in? Waarom laat God dit toe en waarom pakt Hij Kain niet aan? Hier begint dat al. Wat Prediker noemt: er zijn goddelozen die het gaan als rechtvaardigen en rechtvaardigen die het gaat als goddelozen. Waarmee Psalm 73 zo worstelt. Eens zal het blijken: eens zal God orde op zaken stellen. Eens zal God Abel voor elks oog verhogen en Kain voor elks oog veroordelen. Eens, maar dat is wachten, dat is nog niet zover.

Maar: God vergeet dat bloed niet. Dat lezen we: het bloed roept. Schreeuwt om wraak, vergelding. Zoals zoveel bloed. Bloed van vermoorden. Bloed van martelaars, bloed van ongeboren kinderen die door abortus om het leven zijn gebracht. Bloed dat roept om vergelding. God lijkt het niet te horen, maar het blijf troepen en God zal het vergelden. Als dat van al dat onschuldig vergoten bloed geldt, hoeveel temeer geldt dat dan van het meest onschuldige bloed ooit? De Heere Jezus. Gods Zoon, volmaakt onschuldig, maar om het leven gebracht. Zijn bloed is vergoten. Wat schreeuwt dat bloed naar de hemel! Gods Eigen Zoon, volmaakt onschuldig.

En toch, toch zegt de Hebreeënbrief iets anders. De Hebreeënbrief zegt dat het bloed van Jezus spreekt van betere dingen van Abel, dan het bloed van Abel. Het bloed van Jezus spreekt van verzoening. Van vergeving. Roept om zonden. Om die weg te nemen. Omdat dat bloed het bloed is dat gegeven is. Abel had zich niet gegeven, Kain was hem te sterk, maar Jezus heeft Zich gegeven. Hoewel Hij de sterkste was en zo had kunnen wegvlugten of hen allen vernietigen. Maar Hij gaf Zich. Gewillig en vrijwillig. Als de volmaakt Onschuldige. Meer dan Abel is Hij. En omdat Hij Gods Zoon is heeft Zijn bloed een oneindige waarde. Een oneindige waarde tot verzoening. Om zonden in te laten wegzinken. Dat bloed roept om zonden. Om ze te verdelgen. Breng zonden in dat bloed. En dat bloed spreekt van vergeving en verzoening. Dat bloed spreekt: God is verzoend. Hij heeft Zelf Zijn Zoon gegeven. Laat u met God verzoenen.

Het is het bloed van de Middelaar zegt Hebreeën 12. De Middelaar Die verlost van schuld en vloek. En Die vernieuwt van hart en leven. Omwille van het bloed van Jezus is Hij de Middelaar Die schuld wegneemt, vloek wegneemt en een nieuw hart en leven geeft. Kom tot Hem.

Abel is het voorbeeld van een leven dat eeuwig leeft en zalig is. Maar Jezus is de Middelaar. Die eeuwig leven geeft en zalig maakt. En Hij wordt ons verkondigd. Dankzij Hem had Abel God behaagd met zijn offer, in Hem had Kain ruimte kunnen vinden om behouden te worden. Dankzij Hem is ieder die gelooft zalig, maar in Hem kan ieder die nog onbekeerd is nog ruimte vinden. Dank Hem omdat Hij je Zaligmaker is, zoek Hem omdat Hij het nog niet is.

Want waarom zou u verloren gaan?

Amen